

**SANAYİ, HİZMETLER VE TARIM KOMİSYONU
ENERJİ ÇALIŞMA GRUBU**

**5784 SAYILI ELEKTRİK PİYASASI KANUNU VE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
UYARINCA İKİNCİL MEVZUAT DEĞİŞİKLİK
TASLAKLARINA İLİŞKİN
TÜSİAD GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ**

**10 EYLÜL 2008
TS/BSN/2008-046**

ELEKTRİK PIYASASI LİSANS YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TASLAK

- **Madde 5, Fıkra 9, Bent (60)**

Madde 5, dokuzuncu fıkra

Kendi ihtiyaçlarını karşılamak üzere elektrik enerjisi üretimi yapan ve iletim veya dağıtım şebekesi ile paralel çalışmayan tesis veya ekipmana sahip gerçek veya tüzel kişilerin, bu tesis veya ekipmanı iletim veya dağıtım şebekesi ile bağlantı tesis etmeden çalıştırmaya devam ettikleri ve bu tesislerde üretilen elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin toptan ve/veya perakende satışı faaliyetinde bulunmadıkları sürece, lisans alma yükümlülükleri yoktur. **Kanun kapsamında şirket kurma ve lisans alma yükümlülüğü muafiyeti bulunan tesislerin kurulması ve işletilmesine ilişkin hususlar Elektrik Piyasasında Lisanssız Yürütülebilecek Üretim Faaliyeti Hakkında Yönetmelikle düzenlenir.**

Şu ana kadar yapılmış olan düzenlemelerde “Elektrik Piyasasında Lisanssız Yürütülebilecek Üretim Faaliyeti Hakkında Yönetmelik”e yer verilmemiştir. Bu açıdan bahse konu yönetmelik kapsamındaki tesislerin kurulması ve işletilmesine dair hususların neyi kapsayacağı bilinmemektedir. Kaldı ki, lisanssız yürütülebilecek faaliyetler, Elektrik Piyasası Kanunu’nun 3. maddesinde açık ve ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir. Bu düzenlemelerin genişletilmesi sonucunu doğuracak olası düzenlemeler, piyasa yapısını ciddi ölçüde bozabilecek niteliktedir. Belirtilen sebeplerden dolayı 5. Maddenin 9. Fıkrasına anılan değişiklik gerçekleştirilmemelidir.

- **Madde 9, Fıkra 5**

Madde 9, beşinci fıkra

Rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için yapılmış veya yapılacak olan lisans başvuruları kapsamında, Kanun ile 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak teknik değerlendirme ve ardından Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda lisans almak için gerekli koşulları sağlayan birden fazla başvurunun bulunması halinde, başvurular arasından sisteme bağlanacak olan, Rüzgar Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kuracak Tüzel Kişilerin Belirlenmesine Dair Yönetmelik çerçevesinde belirlenir.

Bilindiği üzere, katkı payı yarışması sonucunda seçime ilişkin tüm hak ve yetkiler Kurula aittir. Belirtilen bu hak ve yetkilerin kullanımına ilişkin ölçütlerin açıkça ve ayrıntılı olarak lisans yönetmeliğinin içerisinde şimdiden düzenlenmesi gerekmektedir. Zira, yarışmalardan kısa bir süre önce yapılacak düzenlemeler, adil bir yarışma ortamını ortadan kaldırmakta ve fizibil projelerin üretilmesinde bir engel olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenlerle düzenleme bu haliyle eksiktir. **Bu hususların ayrı bir yönetmelik yerine lisans yönetmeliği içerisinde düzenlenmesi gerekmektedir.**

Diğer taraftan, 2006 ve 2007 yıllarında rüzgar projeleri ile ilgili çok büyük miktarda lisans müracaatı yapılmış durumdadır. Bu müracaatlarda, EPDK tarafından hiçbir kıstas aranmamış ve hatta (daha evvelki müracaatlarda gerekli olan) rüzgar değerlerinin tespit edilmesi şartı da kaldırılmıştır. **Müracaatların yapılmasında mevcut olmayan bir kuralı, daha sonra**

koyarak yapılan müracaatların teknik bazda mukayesesi, temel hukuk ilkelerine aykırıdır.

Bu değişiklik, ya bu yönetmeliğin çıktığı tarihten sonraki müracaatlarda uygulanmalı veya evvelce yapılmış tüm müracaatlarda bu yeni düzenlenmiş yönetmenlik dikkate alınıp, teknik bazda proje müracaatları yenilenerek istenmelidir. Söz konusu uygulama, rüzgar değerlendirmelerinin de yapılmadığı dikkate alınır, çok ciddi bir çalışma yükü getirecektir. Bu uygulamanın yapılmaması halinde ise, ilgili değişiklik çok sıkıntılı bir dava sürecini beraberinde getirebilecektir.

- **Madde 9, Fıkra 9**

Madde 9, dokuzuncu fıkra

Bu Yönetmelik uyarınca inceleme ve değerlendirmeye alınan, üretim faaliyetinde bulunmak amacıyla yapılan lisans başvuruları sonuçlandırılmaya kadar, inceleme ve değerlendirme sürecindeki lisans başvurularının kapsamındaki bölgeler için yeni bir lisans başvurusu kabul edilmez, yapılan başvurular iade edilir.

Taslak düzenlemede yer alan “lisans başvurularının kapsamındaki bölgeler için” ibaresi bölge kavramının lisans başvurusunda bulunulan alanların dışına taşan niteliği nedeniyle farklı yorumlara açık olacağından, söz konusu ibare “**lisans başvurularında belirtilen üretim tesislerinin kurulacağı sahalar için**” olarak değiştirilmelidir.

- **Madde 16 , Son Fıkra**

Madde 16, son fıkra

Üretim tesisi yatırımını ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenen süreler içerisinde gerçekleştiremeyen tüzel kişilerin ilgili lisansı iptal edilir. Lisansı iptal edilen tüzel kişi ile Kurumca sorumlulukları tespit edilmiş bulunmak kaydıyla; bu tüzel kişilikte yüzde ondan fazla paya sahip ortaklar ile görevden ayrılmış olan veya halen görevde bulunan yönetim kurulu başkan ve üyelerinin ortak olduğu tüzel kişiler, lisans iptalini takip eden üç yıl süreyle lisans başvurusunda bulunamaz, lisans başvurusu yapan tüzel kişiliklerde doğrudan veya dolaylı pay sahibi olamaz.

Maddenin, yanlış ve haksız yorum ve uygulamaların engellenmesi için netleştirilmesi gerekmektedir. Öncelikle ifade edilen “**sorumlulukların**” ne olduğu ve nasıl tespit edileceğinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu genel ifade çok sübjektiftir ve yanlış ve haksız yorumlamalar ile uygulama bulabilecek niteliktedir.

Maddede belirlenen süre ve genel mücbir sebeplerin de tamamen tanımlanması gerekmektedir. Mücbir sebepler belirlenerek, firmaların kontrolü dışındaki firma ve kuruluşlardan kaynaklanan gecikmelerin, firmanın yükümlülüğü dışında dolayısıyla belirlenen sürelerin dışında tutulması gereklidir.

Ayrıca, özel sektörün üretim yatırımlarının arttırılmaya çalışıldığı bir piyasada, 3 yıl lisans başvurusu yapılmaması tarzı ağır bir yaptırıma alternatif bir yaptırımın uygulanması (para cezası gibi) daha olumlu sonuç verebilecektir.

- **Madde 19, Fıkra 1, Bent(m)**

Madde 19, birinci fıkra, (m) bendi

Serbest tüketicilerle yaptıkları ikili anlaşmalar kapsamında enerjiyi temin edecekleri kaynakların, bir önceki Aralık ayı sonuna kadar tedarikçi bazında Kuruma bildirileceği,

Bahse konu enerji temin kaynakları bildiriminde, yıl içerisinde önceden öngörülemeyen farklı tedarikçiler ile anlaşma yapılabileceği de göz önünde bulundurularak, esneklik payı bırakılmalıdır.

- **Madde 22 , Fıkra 1, Bent (v)**

Madde 22, birinci fıkra, (v) bendi

v) Sistem güvenilirliğinin muhafaza edilmesi ve yeterli kapasite olmaması nedeniyle oluşabilecek bölgesel sistem ihtiyaçlarını karşılanmasıyla sınırlı olmak üzere, yan hizmetler anlaşmaları kapsamında yeni üretim tesisi yaptırmak ve/veya mevcut üretim tesislerinin kapasitelerini kiralamak amacıyla ihale yapabileceği.

Sistem güvenilirliği, arz projeksiyonu bağlamında değerlendirilmesi gereken bir husustur. Bahse konu hüküm uyarınca TEİAŞ'a tanınan bu yetki, piyasa yapısını bozabilecek niteliktedir. Yatırımların önündeki engellerin kaldırılması yerine, başka çözüm arayışlarına gidilmesi, yeni sorunların doğmasına neden olabilecektir. Öte yandan, yan hizmet adı altında iletim lisansı kapsamında yürütülebilecek bu faaliyetlerin, aynı nitelikteki üretim faaliyetlerine ilişkin kamusal yükümlülüklerin bir kısmını yerine getirmeme muafiyeti haksız rekabete yol açacaktır.

- **Madde 26 , Fıkra 2**

Herhangi bir **gerçek kişinin ya da özel sektör tüzel kişinin kontrol ettiği toptan satış şirketleri aracılığıyla toptan satışını yapabilecekleri elektrik enerjisi miktarı**, piyasada bir önceki yılda tüketilen toplam elektrik enerjisi miktarının yüzde onunu geçemez.

Bu madde içerisinde, gerçek ya da özel sektör tüzel kişinin piyasada bir önceki yılda tüketilen toplam elektrik enerjisi miktarının % 10'undan fazlasını satmasının hangi mekanizmalar ile kontrol edileceği ve yine bu miktarın aşılması halinde ne tarz bir yaptırım uygulanacağı belirtilmelidir.

- **Madde 28-32, Fıkra 1, Bent (i-f)**

Madde 28, birinci fıkra, (f) bendi

(f) Serbest tüketicilerle yaptıkları ikili anlaşmalar kapsamında enerjiyi temin edecekleri kaynakların, bir önceki Aralık ayı sonuna kadar tedarikçi bazında Kuruma bildirileceği,

Madde 32, birinci fıkra, (i) bendi

(i) Serbest tüketicilerle yaptıkları ikili anlaşmalar kapsamında enerjiyi temin edecekleri kaynakların, bir önceki Aralık ayı sonuna kadar tedarikçi bazında Kuruma bildirileceği,

Lisans Yönetmeliğinin 28. maddesinin birinci fıkrasının i ve 32. maddesinin f bentleri uyarınca serbest tüketicilerle yapılan ikili anlaşmaların bir önceki yılın Aralık ayı sonuna kadar Kuruma bildirilmesi öngörülmektedir. **Getirilmesi düşünülen düzenleme ile ikili anlaşmaların çok önceden yapılması zorunluluğu ortaya çıkacak ve üreticilerin pazarda rekabet imkanlarının kısıtlanması nedeniyle serbest tüketiciler de zarara uğrayacaktır. Bu sebeple, bahse konu değişikliğin Lisans Yönetmeliğinde yer almaması önerilmektedir.**

- **Madde 33 , Fıkra 3**

Madde 33, üçüncü fıkra

Bir otoprodüktör ya da otoprodüktör grubu, **bir takvim yılı içerisinde lisansına derç edilen yıllık ortalama elektrik enerjisi üretim miktarının yüzde yirmisini piyasada satabilir. Arz güvenliği açısından ihtiyaç duyulacak hallere münhasır olmak üzere, Kurul, Bakanlığın da görüşünü alarak, bu oranı artırabilir.**

Lisans yönetmeliğinin 33. maddesine eklenmesi düşünülen otoprodüktör **üretim oranın kurul kararı ile arttırılabileceği** yönünde bir düzenleme, ihtiyaç fazlası otoprodüktör yatırımların yapılmasına yol açabilecek niteliktedir. Bazı yatırımcılar, üretim lisansına ilişkin bürokratik işlem ve kanundan doğan yükümlülükleri bertaraf edebilmek amacıyla ileride verimsiz bir şekilde kullanılması ihtimali bulunan tesisleri kurma eğilimi içerisinde girebilirler. Ayrıca, bahse konu hüküm, **piyasa yapısını ve dolayısıyla rekabet koşullarını ciddi ölçüde bozabilecek niteliktedir.**

Diğer taraftan, EPDK'yı (Kurul Kararı ile) yetkili kılan bu yaklaşım, Arz Güvenliği gibi bir gerekçeyle bağlanarak siyasi ve bürokratik spekülasyonlara maruz bırakılabilecektir.

- **Madde 35, Fıkra 1, Bent (k)**

Madde 35, birinci fıkra, (k) bendi

Serbest tüketicilerle yaptıkları ikili anlaşmalar kapsamında enerjiyi temin edecekleri kaynakların, bir önceki Aralık ayı sonuna kadar tedarikçi bazında Kuruma bildirileceği,

Bahse konu enerji temin kaynakları bildiriminde, yıl içerisinde önceden öngörülemeyen farklı tedarikçiler ile anlaşma yapılabileceği de göz önünde bulundurularak, esneklik payı bırakılmalıdır.

- **Madde 36 , Fıkra 1, Bent (ı)**

Madde 36, birinci fıkra, (ı) bendi

(ı) Lisans sahibi tüzel kişinin; kuruluş sözleşmesi, ana sözleşmesi, yönetim sözleşmesi, alım, satım ve tedarik sözleşmeleri, kredi sözleşmesi gibi sözleşmeler ile bu sözleşmelerdeki değişikliklerin Kuruma bildirileceği,

- Lisans Yönetmeliğinin 10. maddesi uyarınca lisans alınmasına ilişkin yükümlülükler kapsamında tüzel kişinin ikametgah adresi dışındaki ana sözleşme değişikliklerinde Kurumun uygun görüşünün alınacağı hükmü ana sözleşmelerde yer almaktadır. Mevcut uygulamada

Ana sözleşme değişikliklerinde gerekli bildirimde bulunularak EPDK'nın uygun görüşü alınmaktadır.

- 4628 sayılı Kanunun 5. maddesinin 7. fıkrasının (t) bendi çerçevesinde Kurulun Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken, konusuna ilişkin olarak gerekli gördüğü her türlü bilgi ve belgeyi, tüm kamu ve özel kuruluşlardan ve kişilerden istemek ve/veya yerinde incelemek yetkisi bulunmaktadır. Bu kapsamda, EPDK tarafından istenmesi halinde ticari sır niteliği taşıyan alım, satım ve tedarik sözleşmeleri lisans sahiplerince temin edileceğinden, anılan sözleşmeler ve bu sözleşmelerdeki değişikliklere ilişkin sürekli bildirim yükümlülüğünün getirilmesindeki amaç anlaşılmalıdır.

- Taslak düzenlemedeki “gibi” ibaresi muğlak bir ifade olup, lisans sahiplerinin bildirim yükümlülükleri açısından belirsizlik yaratmaktadır.

Sonuç olarak, bir çoğu, tarafları arasında kesinlikle gizli kalması gereken bu anlaşmaların kuruma sürekli bildirilmesinin sakıncalı olacağı gibi, ikili anlaşmalar hukuğuna da ciddi aykırılık içermektedir. Bu ekleme, hak ve özgürlüklerin kısıtlanması yanında, haksız rekabete yol açacak niteliktedir.

EPDK'nın piyasa izleme fonksiyonunu yerine getirebilmesi için mevzuata ilave edilmesi öngörülen düzenlemenin, yönetmelik kapsamından çıkartılması önerilmektedir.

- **Madde 38, Fıkra 9**

Madde 38, dokuzuncu fıkra

Sisteme bağlantının, bağlantı yapılması öngörülen nokta itibarıyla bu maddede yer alan koşullardan herhangi biri nedeniyle mümkün olmaması ve öne sürülen gerekçelerin Kurul kararıyla uygun bulunması durumunda, TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından bir başka bağlantı noktası teklif edilebilir. **Teklif edilen bağlantı noktasının sisteme bağlantı yapması söz konusu olan tüzel kişi tarafından kabul edilmemesi halinde bu tüzel kişiye özel direkt hat yapılması teklif edilebilir. Bu teklifinde de kabul edilmemesi veya kontrol anlaşması imzalanamaması durumunda, bağlantı görüşü oluşturulamadığından lisans başvurusu reddedilir.**

Madde kapsamında özel direk hattın inşa edilmesi durumunda, bu hat için yapılacak harcamalarla ilgili düzenlemelere Yönetmelik çerçevesinde yer verilmelidir.

- **Madde 38, Fıkra 10**

Madde 38, onuncu fıkra

Üretim faaliyeti gösteren veya göstermek amacıyla lisans başvurusunda bulunan tüzel kişi, lisansı veya lisans başvurusu kapsamındaki üretim tesisi ile müşterileri ve/veya iştirakleri ve/veya serbest tüketiciler arasında özel direkt hat tesis etmeyi talep edebilir. TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, bu vöndeki talepleri otuz gün içerisinde değerlendirir. Özel direkt hat tesisi talebinin olumlu değerlendirilmesi halinde, lisans sahibi tüzel kişi ile TEİAŞ veya ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi arasında kontrol anlaşması imzalanır.

Taslak metindeki “bu tüzel kişiye özel direkt hat yapılması teklif edilebilir” ibaresi 10. fıkradaki “talep edilebilir” ibaresiyle çelişki oluşturmaktadır. Bu fıkra ile ilave edilen metinlerin tümüyle çıkarılarak 10. fıkranın aşağıdaki şekilde değiştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

“Alternatif bağlantı noktası gösterilememesi veya teklif edilen bağlantı noktasının sisteme bağlantı yapması söz konusu olan tüzel kişi tarafından kabul edilmemesi halinde üretim faaliyeti gösteren veya göstermek amacıyla lisans başvurusunda bulunan tüzel kişi, lisansı veya lisans başvurusu kapsamındaki üretim tesisi ile müşterileri ve/veya iştirakleri ve/veya serbest tüketiciler arasında özel direkt hat tesis etmeyi talep edebilir. TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, bu yöndeki talepleri otuz gün içerisinde değerlendirir. Özel direkt hat tesisi talebinin olumlu değerlendirilmesi halinde, lisans sahibi tüzel kişi ile TEİAŞ veya ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi arasında kontrol anlaşması imzalanır. Kontrol anlaşmasının da imzalanamaması durumunda lisans başvurusu reddedilir.”

- **Madde 41, Fıkra 4**

Madde 41, dördüncü fıkra

Tarifeleri düzenlemeye tabi tüzel kişiler piyasa dışında faaliyet **gösteremezler. Bu tüzel kişiler;** lisanslarında yer alması halinde, piyasa faaliyetini tamamlayan ve/veya gereği olan faaliyetler ve piyasa faaliyeti sonucu oluşan yan ürünlere ilişkin faaliyetleri yürütebilirler.

Piyasa faaliyetini tamamlayan ve/veya gereği olan faaliyetler ve piyasa faaliyeti sonucu oluşan yan ürünlere ilişkin faaliyetlerin açıkça tanımlanması gerekmektedir.

- **Geçici Madde 35**

Geçici Madde 35- Herhangi bir dağıtım merkezine bağlanmadan doğrudan iletim tesisi salt sahalarının dağıtım gerilimi seviyesindeki fiderlerine doğrudan bağlanması Kurul tarafından uygun görülen ve sadece ilgili üretim tesisinin şebekeye bağlanması amacıyla tesis edilecek olan bağlantı hatları, üretim faaliyeti gösteren ilgili tüzel kişiler tarafından tesis edilir ve bu tesisler münhasıran söz konusu üretim tesisinin üretiminin nakli için kullanıldığı sürece bu tüzel kişiler tarafından işletilir. Bu konuya ilişkin bağlantı ve sistem kullanım anlaşmaları TEİAŞ ile yapılır. Bu tesisler için ihtiyaç duyulan taşınmazların kamulaştırması Kurum tarafından yapılır ve kamulaştırılan taşınmazlar Hazine adına tescil edilir. Bu bağlantı hatlarının üretim faaliyeti gösteren başka bir tüzel kişi tarafından da kullanılması veya dağıtım sistemi ile irtibatlanması halinde hatlar, Elektrik Piyasasında İletim ve Dağıtım Sistemlerine Bağlantı ve Sistem Kullanımı Hakkında Tebliğ hükümleri uyarınca ilgili dağıtım şirketine devredilir. 31/12/2015 tarihine kadar, üretim tesislerinin sisteme bağlantısı için yeni iletim tesisi ve bu tesisin sisteme bağlanabilmesi için yeni iletim hatlarının yapılmasının gerekli olduğu hallerde; bu tesislerin yapımı için TEİAŞ'ın yeterli finansmanının mevcut olmaması durumunda, söz konusu yatırımlar, bu tesise bağlantı talebinde bulunan tüzel kişi veya kişilerce müştereken yapılabilir veya finanse edilebilir. Yapılan yatırımın tutarı ilgili tüzel kişi veya kişiler ile TEİAŞ arasında yapılacak tesis sözleşmesi ile bağlantı ve sistem kullanım anlaşmaları çerçevesinde geri ödenir. Uygulamaya ilişkin hususlar Elektrik Piyasasında İletim ve Dağıtım Sistemlerine Bağlantı ve Sistem Kullanımı Hakkında Tebliğ ile belirlenir.

Taslak düzenlemenin 2. fıkrası 31/12/2015 tarihine kadar geçerli olduğundan geçici madde hüviyeti taşımaktadır. Buna karşılık 1. fıkrada süre sınırı bulunmayıp, sadece koşula bağlı bir durum tanımlandığından geçici bir düzenleme olarak ikincil mevzuata yansıtılması yerine birinci fıkranın sisteme bağlantı kurallarını düzenleyen 38. maddesine ilave edilmesinin mevzuat bütünlüğünün korunması açısından daha uygun olacağı düşünülmektedir.

ELEKTRİK PİYASASINDA İLETİM VE DAĞITIM SİSTEMLERİNE BAĞLANTI VE SİSTEM KULLANIMI HAKKINDA TEBLİĞDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TASLAK

- **Geçici Madde 6.**

Geçici Madde 6- (1) 31/12/2015 tarihine kadar, üretim tesislerinin sisteme bağlantısı için yeni iletim tesisi ve bu tesisin sisteme bağlanabilmesi için yeni iletim hatlarının yapılmasının gerekli olduğu hallerde; bu tesis ve hatların yapımı için TEİAŞ'ın yeterli finansmanının mevcut olmaması durumunda, söz konusu yatırımlar, 36 kV ve altı gerilim seviyesinden sisteme bağlanması uygun görülen lisans sahibi tüzel kişi veya kişiler tarafından, TEİAŞ'la imzalanacak tesis sözleşmeleri kapsamında, münferiden veya müştereken yapılabilir veya yaptırabilir. Yapılan tesis ve hatlar TEİAŞ'a aittir.

(2) Müştereken yapılacak iletim tesisi ve hatlarının yatırımları, ilgili tüzel kişiler tarafından üretim lisanslarına konu üretim tesislerinin lisanslarına derç edilen elektriksel kurulu güçleri oranında paylaşılır. Tesis sözleşmesi imzalanmasından sonra, tesis sözleşmesi kapsamındaki tesis ve hatların yapımı tamamlanmadan aynı iletim tesisi veya hatları kullanması uygun görülen tüzel kişi veya kişiler, yapılacak bir protokolle tesis sözleşmesine taraf olabilirler. Bu durumda, tarafların mali yükümlülükleri elektriksel kurulu güçleri oranında yeniden belirlenir. Tesis sözleşmesine sonradan taraf olanlar, tesis sözleşmesi kapsamında yapılmış bulunan yatırımların maliyetlerini de üstlenirler.

(3) Yapılan yatırımların bedelleri, yatırımın işletmeye geçtiği günden itibaren on yıl içerisinde TEİAŞ tarafından ilgili tüzel kişi veya kişilere üçer aylık dönemler halinde eşit taksitlerle geri ödenir. Bu dönem zarfında kalan yatırım tutarına, Hazine Müsteşarlığı borçlanma faizi oranı uygulanır.

Elektrik Piyasasında İletim ve Dağıtım Sistemlerine Bağlantı ve Sistem Kullanımı Hakkında Tebliğe eklenmesi düşünülen geçici 6. maddenin 1. ve 3. fıkrasının hükümleri Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğine ilavesi düşünülen geçici 34. madde ile çelişmektedir. Zira Lisans Yönetmeliğine geçici 34. madde olarak ilavesi düşünülen kuralın son fıkrasında:

“31.12.2015 tarihine kadar, üretim tesislerinin sisteme bağlantısı için yeni iletim tesisi ve bu tesisin sisteme bağlanabilmesi için yeni iletim hatlarının yapılmasının gerekli olduğu hallerde; bu tesislerin yapılması için TEİAŞ'ın yeterli finansmanının mevcut olmaması durumunda, söz konusu yatırımlar, bu tesise bağlantı talebinde bulunan tüzel kişi veya kişilerce müştereken yapılabilir ve finanse edilebilir. Yapılan yatırımın tutarı, ilgili tüzel kişi veya kişiler ile TEİAŞ arasında yapılabilecek tesis sözleşmesi ile bağlantı ve sistem kullanıcılarına anlaşmaları çerçevesinde geri ödenir. Uygulamaya ilişkin hususlar Elektrik Piyasasında İletim ve Dağıtım Sistemlerine Bağlantı ve Sistem Kullanımı hakkında tebliğ ile belirlenir ” hükmüne yer verilmiştir.

Kurallar arasında açık bir çelişki bulunmaktadır. Tebliğ hükümlerine göre, tüzel kişiler tarafından yapılacak iletim tesislerinin yatırım bedelleri, TEİAŞ tarafından on yıl içerisinde üçer aylık dönemler halinde ve eşit taksitlerle tüzel kişiye geri ödenmektedir. Oysa yönetmelikteki düzenlemede, geri ödeme koşulları sözleşmeye bir başka anlatımla, TEİAŞ'ın insiyatifine bırakılmıştır. **Bu açık çelişkinin, tebliğ hükümlerine uygun bir şekilde giderilmesi gerekmektedir.**

ELEKTRİK PİYASASI ŞEBEKE YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TASLAK

- **Madde 7, Fıkra 4 ve 5**

Madde 7, dördüncü fıkra

Sisteme bağlantının, bağlantı yapılması öngörülen nokta itibarıyla bu maddede yer alan koşullardan herhangi biri nedeniyle mümkün olmaması ve öne sürülen gerekçelerin Kurul kararıyla uygun bulunması durumunda, TEİAŞ tarafından bir başka bağlantı noktası teklif edilebilir. **Teklif edilen bağlantı noktasının sisteme bağlantı yapması söz konusu olan tüzel kişi tarafından kabul edilmemesi halinde bu tüzel kişiye özel direkt hat yapılması teklif edilebilir.**

Madde 7, beşinci fıkra

Üretim faaliyeti gösteren veya göstermek amacıyla lisans başvurusunda bulunan tüzel kişi, lisansı veya lisans başvurusu kapsamındaki üretim tesisi ile müşterileri ve/veya iştirakleri ve/veya serbest tüketiciler arasında özel direkt hat tesis etmeyi talep edebilir. TEİAŞ, bu yöndeki talepleri otuz gün içerisinde değerlendirir. Özel direkt hat tesisi talebinin olumlu değerlendirilmesi halinde, lisans sahibi tüzel kişi ile TEİAŞ arasında kontrol anlaşması imzalanır. Özel direkt hattın kurulması ve işletilmesi için gerekli olan her türlü tesis, teçhizat ve taşınmazlar, talep sahibi tarafından edinilir. Özel direkt hattın TEİAŞ'a devrine ilişkin hususlar kontrol anlaşmasında düzenlenir.

İlave edilmesi öngörülen hükmün Lisans Yönetmeliğinin 38. maddesi için yapmış olduğumuz görüş ve önerilere paralel olarak 4. fıkradan çıkarılarak 5. fıkraya aşağıdaki şekilde ilave edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

“Teklif edilen bağlantı noktasının sisteme bağlantı yapması söz konusu olan tüzel kişi tarafından kabul edilmemesi halinde üretim faaliyeti gösteren veya göstermek amacıyla lisans başvurusunda bulunan tüzel kişi, lisansı veya lisans başvurusu kapsamındaki üretim tesisi ile müşterileri ve/veya iştirakleri ve/veya serbest tüketiciler arasında özel direkt hat tesis etmeyi talep edebilir. TEİAŞ, bu yöndeki talepleri otuz gün içerisinde değerlendirir. Özel direkt hat tesisi talebinin olumlu değerlendirilmesi halinde, lisans sahibi tüzel kişi ile TEİAŞ arasında kontrol anlaşması imzalanır. Özel direkt hattın kurulması ve işletilmesi için gerekli olan her türlü tesis, teçhizat ve taşınmazlar, talep sahibi tarafından edinilir. Özel direkt hattın TEİAŞ'a devrine ilişkin hususlar kontrol anlaşmasında düzenlenir.”

ELEKTRİK PİYASASI DAĞITIM YÖNETMELİĞİNE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TASLAK

- **Madde 10, Fıkra 9**

Madde 10, dokuzuncu fıkra

Özel direkt hat tesis edilmesi, serbest tüketicilerin tedarikçilerini seçebilmelerine engel teşkil etmez. Bunun için serbest tüketicinin, tüketim tesisinin bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde dağıtım sistemine bağlantısı yapılır ve özel direkt hat ile olan bağlantısı kesilir. Özel direkt hat tesis edilmesi halinde; dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından, tüketicinin üretim tesisinin barasından ayrılması durumunda gerekli olacak emreamade kapasite tutulur ve emreamade tutulan kapasite için üretim faaliyeti gösteren tüzel kişi tarafından dağıtım şirketine bir bedel ödenir. Emreamade tutulan kapasite bedelinin hesaplanmasına ilişkin fiyatlar ile usul ve esaslar, dağıtım şirketi tarafından belirlenerek her tarife dönemine ilişkin tarife önerileriyle birlikte Kuruma sunulur ve Kurul onayı ile uygulamaya konulur.

Fıkranın ikinci cümlesinin “**Özel direkt hatla bağlı olan bir serbest tüketicinin tedarikçisini değiştirmesi durumunda, tüketim tesisinin bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde dağıtım sistemine bağlantısı yapılır ve özel direkt hat ile olan bağlantısı kesilir**” şeklinde düzenlenmesi önerilmektedir.